

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Kaszinók.

A kaszinók valamikor nagy szerepet játszottak a társadalom életében, sőt kihatással voltak a nemzeti kultúra emelkedésére, fejlődésére s a társadalom szervezésére is.

Idők jártával azonban sokat veszítettek értékükből s hogy ma már a vidéki kaszinók nem töltik be azt a hivatást, amelyért keletkeztek, eltagadhatatlan jelenség. A kaszinók lassanként majdnem kizárólag szórakozó helyekké váltak, sőt ma már ezeknek sem illenek be. Inkább csak mint egy bizonyos társadalmi osztályhoz tartozók társadalmi kerete játszik szerepet a Kaszinó a legtöbb vidéki város életében s kifelé való hatása megszűnt, elenyészett. Mint kulturális intézmény legfeljebb némi irodalompartolásra szorítkozik a legtöbb kaszinó. Mint a társadalmi erők gyűjtő medencéje a társadalom szélesebb alapon való elhelyezkedésével s az általános műveltség terjedésével elveszítette jelentőségét, mert nem alkalmas és képes arra, hogy nivelláljon és széthúzó elemeket tömörítsen.

A kaszinók tehát devalválódtak egyszerű társaskörökké, amelyeknek egyedüli és kizárólagos célja a tagok nemesebb szórakozásának biztosítása, szűkebb társadalmi körök érintkezésének előmozdítása. Hogy ezt a célt is mennyiben tudják megvalósítani, az a helyi viszonyoktól függ. Általános tapasztalat, hogy a kisvárosi kaszinók erre sem nagyon képesek, mert átalakult az élet s megváltoztak az emberek, csak a kaszinók kerete maradt a régi, anélkül, hogy régi tartalmuk megmaradt volna.

Azon a dekadencián, amely a vidéki kaszinói életet s a kaszinók társadalmi szerepét és működését jellemzi, segíteni alig lehet. Kikezdte az idő ezt a szép intézményt is, mint minden alkotást és ha az idők járása szerint át nem alakul; ha nem fog arra törekedni, hogy a társadalmi erők tömörítésével Széchenyi István ideáljait váltsa valóra, akkor lehet klub, lehet játék-

hely és sok minden egyéb, de kaszinó, ahogyan megalapításuk idején értelmezték, nem lesz többé soha.

Széchenyi István azért alapította meg a kaszinókat, hogy a műveltséget és hazafiságot feltételezve, minden rétegre kiterjedőleg felfelé és lefelé egyesítsék, tömörítsék a társadalmi elemeket és ekként fejlesszék ki és hatványozzák az ezekben rejlő nagy társadalmi erőt.

Ezeket a szavakat Wekerle Sándor mondta az Országos Kaszinó Közgyűlésén s hozzáfűzte azt, hogy az egészséges, fenkölt szellemű, az együttérző társadalom a legkiválóbb erőforrás. Kénytelen volt azonban konstatálni, hogy ez az egységes, együttérző társadalom nálunk — nincs. Mert széttagozódunk a legkülönbözőbb szempontok szerint.

A mi viszonyaink között — ugymond — két irányban vesszük észre a társadalmi széttagozódást. A műveltség és a vagyonosság különbözősége szerint külön táborokra oszlanak egyes társadalmi rétegek s ma már a hivatás és foglalkozás különbözőségét is mindinkább kidomborodni látjuk.

Ez így van mindenütt széles e hazában. Apró vidéki fészkekben pedig még mind ezekhez hozzájárul: az előkelőség után való szánalmas kapaszkodás, az előkelőség látszata szerint való elkülönződés. Ezt természetesen a nagy városokban, a modern kultúra kohói körül nem ismerik. Ez már nekünk vidékieknek a privilegiumunk.

Nagy Széchenyi azt hitte, hogy a kaszinók fogják létrehozni azt a társadalmi egységet, amely az ilyen apró-cseprő szépség-hibáinkat leköszörüli s egyesíti a nagy társadalmi köröket. Amíg magasabb irányeszmék vezették a társadalmi mozgalmakat, addig ez sikerült is; mihelyt azonban a társadalmi élet elveszítette az emelkedettségét, visszatértünk kisszerű játékainkhoz és társadalmi intézményeinkben, az érintkezésben nem keresünk és nem találunk

egyebet léha szórakozásnál; nem ismerünk más kultuszt az önbálványozásnál: azóta nincs társadalmat irányító és befolyásoló Kaszinó, csak kártyaklub, enyhítve egy olvasószobával és kölesönkönyvtárral.

Ismét Wekerlét idézzük, aki megjelölte a kaszinók működési körét és fejlődési irányát is, hogy ismét elfoglalhassák helyüket a társadalom irányításában.

Rége a kis társadalmakat a kasztok korszakában egyes osztályok is képesek voltak vezetni és irányítani. A mai nagy, minden rétegre kiterjedő, sem felfelé, sem lefelé nem határolt társadalmat nem egyesek, nem is osztályok, hanem csak nagy eszmék és nagy ideálok képesek együtt tartani és irányítani. A köz és magánéleti tisztességnek az egész vonalon való megóvása, a hazafias érzületnek nemcsak előfeltételként, hanem minden irányban való ápolása és a nemzeti együttérzésnek melegen tartása, ezek azok az irányeszmék, amelyeket a kaszinóknak maguk elé kell tűzniök; ezek azok az irányeszmék, amelyek mellett kifelé is elő kell segíteniök a magyar társadalom tömörülését s fejleszteniök kell azt a nagy nemzeti erőt, amelyre a népeknek és nemzeteknek létük fentartásában, jövőjük irányításában mellőzhetetlen szükségük van. Nem az egyszerű társadalmi szórakozásokra, hanem ezen nagy ideák szolgálatára kell szerződötteni azokat a közületeket, amelyeket kaszinóknak nevezünk.

Ezt a programot kell szolgálni minden vidéki kaszinónak is. Vegyék kezükbe a kaszinók a hazafias társadalmi mozgalmak vezetését, igyekezzenek egy táborba gyűjteni a társadalom minél szélesebb rétegeit és legyenek a köz- és magánéleti erények, a hazafias együttérzés kultuszának zászlóvivői. Ne engedjük ellanyhulni, vegetálni a kaszinókat, mert hatalmas tényezőivé válhatnak a nemzet életének, de csak úgy, ha visszaveztjük őket Széchenyi hagyományaihoz.

Miért

használják a hölgyek előszeretettel a zsirtalan **Ibolya Krémet?**
Mert teljesen ártalmatlan s kiváló hatása. Eltávolítja a szeplőt, pattanást és már rövid ideig tartó használat után üdévé, finommá teszi a bőrt.

Kapható: **Kocsuba Emil** gyógyszerésztárában Zalaegerszegen.

A gazdasági válságokról.

A „Szabad lyceum“-ban felolvasta: Elek Márton, felső keresk. isk. tanár.

Egy téli oszondes délután barátságos meleg szobában együtt ülnek anya és leánya. Beszélgetésükből kivethető, hogy jólétben élhetnek. Épen most is arról tárgyalnak, hogy mily báli toaletteket fognak csináltatni, hogy januárban a Tátrába mennek szórakozni s hogy a legközelebbi nyarat most már okvetlenül Ostendében fogják eltölteni; Abbázia és a Riviera nagyon közönséges lett.

Az élénk beszélgetést ajtó nyílása zavarja meg. A férj lép be rajta. A máskor vidám ember feltűnően oszondes, arca fakószinű. Neje rögtön észreveszi, hogy nem mindennapi dolog bánthatja lelkét; azért hát izgatottan kérdi tőle, hogy mi történt vele.

A férj leereszkedik karosszékebe, keserű hangon mondja: „Végünk van, az új osztrák kormány, hogy tönkre tegye az országot, az összes kölesönöket felmondatta s most én is a bukás szélén állok, ha csak valami különös esoda segítségemre nem jön“.

Anya és leánya összenéznek s egy gondolat járja át mindkettőjük agyát: a báli ruhák, a Tátra és Ostende. A leány apjához simul s hizelegve kérdezi, hogy „ugy-e azért minden ugy lesz, ahogy megbeszéltek?“

Látszik, hogy küzd az apa, de azért kimondja a lesújtó választ, hogy semmire se számítsanak.

Most az anyán van a sor. Rimánkodik férjének, hogy ne hozzon rájuk ilyen szégyent, bármily áron is, de küldje el őket a Tátrába, meg a tengerpartra. A hosszas rábeszélésnek végre sikere van, a Tátra megmarad a programban.

A telefon csilingelése szakítja félbe a vidámbabbá vált beszélgetést. Halotthalaványan támo-lyog el a férfi a kagyló mellől.

„Szent Isten, mi történt veled?“ kiáltja a megrémült asszony.

Csak percek múlva tér magához a férfi s remegő hangon mondja: Szerbia megüzente a háborút, összes szerb értékpapirjaink értéküket veszítették. Vagyoni romlásunk most már bizonyos.

Az izgatott asszony vigasztalni próbálja, sohse busuljon, ott van még az ő hozománya és még valamit csak örökölni is fognak.

A kétségbeesett ember látszólag megnyugszik, de a mikor az asszony — valószínűleg számításból — újra előhozakodik, hogy a Tátrában már meg kellene rendelni a szobákat, idegesen odaszól, hogy erről a kivánságáról ne merjen többé elötte beszélni. Az asszonyt a hiúság azonban nem hagyja nyugodni.

Igen, mi egész télen itthon esücsüljünk, hogy Földesék kinevessenek, kigunyoljanak bennünket. Ők ott legyenek mindenütt, mi pedig lemondjunk mindenről. Ez lehetetlen! — Semmi se lehetetlen! Ti is itthon maradtok, Földesék se látják az idén a Tátrát. „Hogy-hogy?“ kérdi az asszony kárörvendő arccal. „Földesék miért nem mehetnek telelni?“

A legutolsó jelentések szerint az argentiniai termés rendkívül gazdag lett úgy, hogy az európai gabonaárakat teljesen leszorította. Földesék termése tehát nem sokat ér, Földesné tehát nem fog menni se a Tátrába, se Ostendébe.

Mig az asszonyt ez a kijelentés jól eső érzéssel töltötte el s lányával együtt megnyugodtak a Földesnével való közös sorsban; addig a férj tovább is nyugtalanul járkált a szobában. Szörnyen bántották az utóbbi időben egymást ért csapások; egészen reményvesztetten tekintett a jövőbe. Ha a család tudná, hogy rövid idő múlva dob szólal meg a ház előtt. Tépelődéséből a levélhordó rázza föl egy nagy peaceset levéllel. Izgatottan bontotta fel, de annál nagyobb örömmel olvasta fel a bámuló családtagok előtt: „a kormány tíz millió K értékű telket akar vásárolni; hajlandó-e részt venni egy erre a célra alakuló társaság telek-spekulációjában?“

A férj jó kedve egyre nagyobb lett. Lesz bál, lesz Tátra, Ostende, minden lesz, csak sikerüljenek terveink. Az asszony pedig e percben titokzatos mosolygás közben nem arra gondolt, hogy milyen jó lesz a Tátrában, hanem arra, hogy fogja Földesné enni a boszúság idehaza, az unalmas poros kis városban.

A nagy családi öröme az eddig oszondes ülő Pista, a VI-ik gimnazista is megszólalt. Bámulva látta és hallgatta a történeteket és ifju fejébe sehogy se fért bele, hogy mi összefüggés is van a bál, a Tátra, Ostende meg a hitel, a a háboru, a rossz termés, az ő anyagi romlásuk és a telekvásárlás között. Kikarta elégteleni gyermeki kíváncsiságát és az ifju tudásvágyát; apjához fordult tehát s megkérte, mondaná el neki mindazt, ami a ma történeteket előtte érthető módon megvilágítaná.

Tetszett az apának fia kérése, selymes fejét megsimogatta s így kezdé meg a figyelő fiúnak a magyarázatot:

Képzeld el fiacskám, hogy a város, melyben lakunk, teljesen el van zárva a világtól. Mindazt, amire szüksége van, maga állítja elő és maga fogyasztja el. A városban van több gyár és két bank. Akinek felesleges tőkéje van, az a bankba viszi pénzét, a bank pedig a vállalatoknak, a gyáraknak adja ki gyümölcsözötetés céljából. Ameddig a gyárak annyit állítanak elő, amennyire a város polgárságának szüksége van, addig rendben megy minden, mert a gyárak tartozásait a bevételekből fedezni tudják. Ámde a gyárak mindig többet termelnek s így rendszeresen áru feleslegük származik.

Es itt kezdődik a baj. A gyárak kiadása sokkal nagyobb lesz, mint a bevétele; hogy kötelezettségeinek megfelelhessen, a bankhoz fordul pénzért. Ez kénytelen támogatni a gyárat saját érdekében, hisz sok pénze fekszik benne. Végre ő is kimerül. Ekkor segítségért a másik bankhoz fordul, ezt megtudja azonban a közönség és bajt sejt; megrohanja a bankot s követeli betétjét. Sokan megkapják, sokan nem és a bank oszódbe jut. A gyár most már minden támasz nélkül marad, ameddig tudja, fenntartja az üzemet, majd korlátozza, végül kénytelen lesz egészen beszüntetni. Munkásait elbocsátja, fizetéseit nem teljesítheti. Az egyik bank bukása magával rántja a másikat, az egyik gyár bezárását követi a többi is. A közönségben t. i. bizalmatlanság üti fel tanyáját s aki csak teheti, elvonja tőkéjét a banktól. A bankok s vele a gyárak tehát megbuknak, sok ezer embernek teljes romlását okozva; pangás áll be iparban, forgalomban, kereskedelembe, pusztulás az egyének, családok s az egész város vagyonában s ez tart mindaddig, míg fogyasztás és termelés újra a rendes kerékvágásba nem jön, míg a vállalkozó kedv és a bizalom helyre nem áll.

Es amily zavar állhat be egy város forgalmában, épen olyan fordulhat elő országok, földrészek, sőt az egész világ gazdasági egyensúlyában is.

Ezt nevezik fiacskám a gazdasági életben válságnak, vagy egy igen jellemző idegen szóval „Kraach“-nak. Hát látod fiacskám, az egész válságnak oka az volt, hogy a gyárak többet állítottak elő, mint kellett volna. Megbontották az egyensúlyt a termelés és fogyasztás között.

De mond apus, miért termeltek a gyárak többet? — Okosan kérdezed fiacskám. De figyelj csak ide. Nagyon, nagyon régen, amikor még nem volt oly művelt az emberiség, nem voltak oly tökéletes, gyors gépek, nem is tudtak és nem is akartak többet előállítani semmiből, csak amennyi épen kellett. Ma azonban a tökéletes gépekkel rendkívül gyorsan rengeteg mennyiségű terméket lehet előállítani, szünetelni soha sem szabad a gyáraknak, mert a munkásokat fizetni kell s lehet, hogy áruhiány állana be, haosak egy napig is tétlenek volnának. Dolgozik tehát folyton, roppant mennyiségben állít elő mindent s ha ez nem talál mind vevőre,

illetve fogyasztásra, bekövetkezik először az üzem mérsékelése, később az üzem pihenése, végül a bukás.

Az egyensúly megbomlása azonban más okokból is származhatik. Pld. ha a fogyasztás hirtelen csökken, ha háboru vagy járvány dul az országban. Némelykor egy találmány oly hihetetlen mennyiségű termelést idézhet elő, hogy a termékeket elhelyezni képtelenség. Ezeket a válságokat gyűjtő néven termelési válságoknak szoktuk nevezni. Ezekkel a válságokkal kapcsolatban, sokszor pedig függetlenül lépaek fel a népből hitelválságok. A bankok tulságos mértékben nyújtják a hitelt pénzhiány idején; mikor aztán a bankoknak fizetni kellene, nem tudnak eleget tenni kötelezettségüknek; a betevők megrohanják a pénztárt, a bank elveszíti hírnevét, a közönség bizalmát, bekövetkezik a bukás. Egy nagy bank bukása magával ránt sok kisebbet, együttvéve pedig a takarékos polgárság ezreit. A legtöbb emberben, aki gazdasági pályán keresi kenyerét, benne van a jogos meggazdagodási vágy.

Gyorsan és könnyen szeretnének nagy tőkéhez jutni. Belemennek tehát a legképtelenebb, a legkétesebb vállalkozásba. Az ily embereket a bizalom és hiszékenység jellemzi, odaadják pénzüket, sokszor egész vagyonukat szédelő lovagoknak, kik arany várakat ígérnek, kecségető ajánlatokat tesznek, élénk színekkel lefestik az Eldarádót, mely rájuk vár s a szegény balga bele lép a csapdába, ahonnan a legjobb esetben is csak lábainak otthagásával tud kiszabadulni. Mikor aztán a sok millió már együtt van, kiséül, hogy a vállalatról szó sincs, az Eldorádó csak a mesékben van, de az ébredés már késő. A szédelő eltűnt, a sok ember hiába siratja keservesen szerzett kis pénzeszközét. Más esetben értékpapírok értékét emelik mestérséges módon, hazugsággal, ámitással, vagy pedig oly nagy mennyiségben bossátják ki, hogy végre is elvész iránta a közönség bizalma; s a papír értékét veszti, vagy mint mondani szokás, devalválódik. Az ily válságokat általában tőzdeválságnak nevezik.

Az ifju érdeklődéssel hallgatta atyja fejtegetéseit, itt azonban megakasztotta egy kérdéssel: hogy eső lesz, ugy-e apám, tudjuk előre a felhők tornyosulásából; a betegségeket rendszeren lát előzi meg; hát nem lehet e bizonyos jelekből a válság kitörésére is következtetni ha az azt előre meg lehet állapítani, nem lehetne-e óvintézkedésekkel a zavaroknak elejét venni?

Igen, fiám. Mindennek a nagymestere: a tapasztalás, itt is segítségére van az embereknek. Es eszerint nagy veszély közeledését jelenti, valahányszor a vállalkozói kedv merész túlzásokba esap. Ha a társadalom egyes rétegeiben a gyors meggazdagodás ördöge fészkeli be magát. Ha a fényűzés mértéktelen arányokat ölt, ha az erkösetelen, léha, könnyelmű élet megmetyeljezi az ország lakosságát, ha a játékszenvedély elvonja az embereket a komoly munkától, ha az áruk, a földek értéke rohamosan emelkedik vagy csökken, mindezen esetekben a romlás bekövetkezik, sok ezer és százezer becsületes embert megfosztva a becsületes munka áldásaitól. A hosszú éveken át szorgalommal gyűjtött tőkék ilyenkor pillanatok alatt elpusztulnak. A becsületes ártatlannak kell szenvedni a becsületes gazember bünyössége miatt.

(Folyt. köv.)

Aktualitások.

(Jó hírnév.) A tengerparton jártam. Olyan helyen, ahol kevés a magyar. Már hetek óta nem hallottam magyar szót s hiába kerestem magyar nevet a hotelek névsorában. (A név egyébként nem jelent sokat, mert nálunk még annyira ragaszkodnak az idegen nevekhez, hogy minden második jó magyar embernek német neve van.)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsihlyt, megszünteti a köhögést, váládékat, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Egyszer a strandon előttem haladt két kikent német. Lehetetlen volt meg nem ismerni a civilbe bujt katonatisztet. Szemközt libegett egy rettenetes feltűnően öltözött urhölgy, akit a gavallérok bizalmas mosolygással üdvözöltek. Azután elkezdtek róla beszélni. Megütötte a fületem, hogy „Schöne Ungarin“-nak nevezik maguk között a hölgyet.

Tehát magyar asszony! Természetesen kerestem az alkalmat, hogy megismerkedhessem vele. Kísült, hogy magyarul nem tud, de állítólag birtoka van Magyarországon. Egyébként sohasem derült ki elég világosan, hogy ki lett légyen, de annál rosszabb volt a hírve.

Furcsa dolog, de úgy van, hogy a magyar nőnek külföldön rendesen rossz híret költik, vagy megfordítva, ha egy kétes hírű hölgy megjelenik valahol a porondon, ráfogják, hogy magyar. Amerikából is azt írják, hogy mihelyt valamely nő hírhedtté válik valami szenzációs bűnügy, vagy szerelmi kaland révén, — mindjárt magyar hölgyet csinálnak belőle.

Az ördög legyen irgalmas hozzám, ha olvastam valahol, hogy ennek vagy annak a botrányának a hősnője: osztrák. Sehul és soha! Vagy a világ esze van fonákul berendezve, vagy pedig valahol másutt van valami hiba: de ugyanazok a németek, franciák, angolok és a többiek, akik Budapestet következetesen bekebelezik Ausztriába és tudni sem akarnak róla, hogy Magyarország külön állami és nemzeti léttel bíró darabja a földgolyóbisnak, ha botrányról és budapesti, vagy magyarországi nőről van szó, éppen olyan következetesen és azonnal kiírják, hogy a nevezetes nő: magyar.

Még akkor is, ha nem igaz. Vagy husz botrányos esetről és csunya külföldi büntetőperben konstatáltam már, hogy a magát magyarnak valló hősnő nem volt magyar, de még magyarországi születésű sem. Ha valamelyiknek ősanja valamikor Magyarországon ment férjhez, vagy más államhoz pártolt magyar emberhez: annak még a dédunokája is magyar nőnek vallja magát.

De hiszen ha ezektől a hírességektől el is tekintünk, még mindig van elegendő magyarországi vagy éppen igazándi magyar nő, a kinek a szereplésétől ha az ember szíve össze nem szorul, legalább ökölbe szorul a keze. A bécsi nagy gyilkossági perekben már ösztönszerűleg keresem ama bizonyos „magyar nőt“, a ki szinte kötelezőleg beletartozik a vádlott személyzetbe. Szintúgy a nagy kalandorok közt is sűrűn fordul elő a magyar jelszó, olykor lehetetlen grófi és bárói nevek végére akasztva, szinte csak cifraságnak.

A legnagyobb méreg az, hogy valamennyi hírhedt dámának tiszta német neve van, de el nem engednő egyik sem, a világért sem, hogy ő azért mégis magyar.

Ugy kell lennie, hogy külföldön ez a jelszó nagyon keresett valami, kivált a kalandornői és az orfeumi világban. Akárhány rövid rubás Rózi, Juliska, meg Boriska ugrál a brettlin, a ki hogy látta-e valaha az istentől megáldott és embertől elrontott szép magyar hazát, Belzebub ő felsége jobban tudja. Azonban „die schöne Ungarin“, ez a nagy rang Béostól Buenos-Ayresig.

Azonban legalább egy tucat német és francia rossz regény is fordult meg már a szemem előtt, a hol valami gyanus és veszedelmes, démoni magyar nő viszi a főszerepet. Az ő hajuk szála forgat mindenkit a regényben; többnyire bele is forgat a bűnbe és bukásba. A mi magában véve nem csodálatos, mert hiszen szemünk előtt látjuk, milyen robbanó és öldöklő tulajdonságai vannak az asszonyi hajszálnak. De hát miért kell annak a levegőből gyártott bestiának éppen magyarnak lenni!

Ugy látszik, hogy a világon a magyar nőnek valamely képzeletbeli típusa alakult meg az emberek fejében. És persze azokból a gyanus női alakokból, akik a brettlin hokorugró szoknyában libegnek, a nagy szédelgésekben az elegáns bárónőt játszó, a nagy bűnperekben a vészes demont és a többi, lejjebb, lejjebb... Szóval ez még mindig ama fejezete a mi nemzeti szenvedéseinknek, hogy bennünket csak exotikummal bírnak elképzelni mint furcsa különlegességet. És népünket is csak úgy, hogy Miska markolatig üti vetélytársa szívébe a villogó gatyát.

* * *

(Törvény a parcellázásról.) Azzal a jelszóval, hogy „földet a magyar népnek“ sok visszaélést követtek el az utóbbi években. Nyakra-főre

alakultak a parcellázási bankok és vállalatok, magánosok is ezzel foglalkoztak s az ország minden részében folyik most a parcellázás — a legsivárabb üzleti célokat hajhászva. Akár bank, társulat, vagy vállalat parcelláz, mindegyik busás haszonra dolgozik, kihasználván a végletekig a magyar nép földéhségét. Nagyszabású visszaélések követték el, melyeknek utjában állni sajnos, törvény híján nem lehet. Ezen bajon kíván segíteni Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, aki legközelebb törvényt nyújt be a parcellázás szabályozásáról. A mizériákat, melyek a parcellázás körül most előfordulnak, érdekesen jellemezte az OMGE. szakosztályi ülésén Buday Barna, akinek előadása nyomán közöljük az alábbi fejtegetéseket:

A magyarországi agrárszocializmusnak az volt a székfoglaló beszédje, hogy fel kell osztani a földet a nép között. Ez ugyan nem teljesedett be, mindazonáltal a jelszó termékeny talajra talált, mert úgy a sajtó, mint a közvélemény és ennek hatása alatt a törvényhozás is teljes figyelmével és rokonszenvével honorálta azon panaszokat, hogy Magyarországon minden nyomoruságnak az a kútforrása, hogy a föld szürösztály kezében van, a paraszt pedig — mint az igazgatás nyelvén mondani szokták — csak arra való, hogy életében verejtékével, halála után pedig testével trágyázza az urak földjét. A kötött forgalmu birtokokról éppen vérbe borult szemekkel beszéltek; a XX. század legnagyobb botrányának tartván, hogy Magyarországon 16 millió kat. hold föld forgalma meg van kötve. Ez tényleg egészségtelen állapot, azonban elfeledkeztek megemlékezni arról, hogy ennek a 16 millió kat. hold földnek a csoportjában körülbelül 8 és fél millió kat. holdat tesz ki tisztán csak az erdőség és arról, hogy ebben pusztán csak 2 millió 230 ezer holdat tesz ki a szántóföld, a hitbizományi birtokok szántója pedig alig több 660.000 holdnál, amellyel körülbelül 20—25.000 családot lehetne lekötöni, ezzel szemben csak az utolsó tíz esztendőben kívándorlottak száma felülhaladja az egy milliót. Azonban a jelszónak meg volt a hatása és egyszerű népműntő munka indult meg a földosztás terén. Ebben a mozgalomban természetesen a spekuláció vitte a vezetőszerpet, amely szívesen magáévá tette a jelszót és sietett egyesíteni a kellemest a haszonnal.

Csak 1905 ben a gazdát cserélt birtoktestek száma az ötszázezret közelíti meg, melyeknek értéke mintegy 740 millió korona volt. Ugyanabban az esztendőben 20.000 volt a kényszerforgalomban gazdát cserélt birtoktestek száma 40 millió korona értékben. Tehát egyetlen esztendőben mintegy 800 millió K értékű birtok cserélt gazdát és ez a forgalom jórészt a 100 holdon aluli birtok kategóriájában folyt le. Ez az adat kétségtelenül igazolja, hogy akinek pénze volt, az földet biztos vásárolhatott, másodsor pedig, hogy ugyancsak mostohák lehettek a viszonyok, mikor egy esztendőben több száz-ezer kisgazda volt kénytelen földjétől megválni, mert bizonyára nem azért vált meg földjétől a magyar paraszt, mert nem ragaszkodott hozzá, hanem azért, mert fogyatékos értelmi és anyagi fegyvereivel a mostoha gazdasági viszonyok között nem boldogulhatott.

Ugy társadalmi, mint nemzetgazdasági szempontból a parcellázások nagyban és egészben üdvös változásokat nem idéztek elő, de a spekuláció rendkívül kihasználta azokat és olyan nyereségeket ért el, amelyeket a magyar nép fog megfizetni.

Ennek következtében csakhamar beállott a reakció és mind szélesebb körökben merült fel a kívánság, hogy a parcellázásokat a kizsákmányolható egyén és a köz érdekének megfelelően szabályozni kell. Ezt a kívánságot honorálta a földmívelésügyi minisztérium is, mikor programjába vette a birtokfeldarabolási tevékenység szabályozását is és az erre vonatkozó intézkedéseket a legközelebb benyújtandó birtokpolitikai törvényjavaslat keretében fogja a törvényhozás elé terjeszteni

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Referáda.

Ne vegye senki maliciának vagy guonyak, de vidéki városokban, ha dilettánsok lépnek fel valamely koncerten, a bírálat nem is lehet

más, csak kedvező. Ami nagyon természetes is, mert ők tehetségük, szorgalmuk és igyekezetük legjavát áldozzák fel és ha esetleg a várt hatás nem következik be, az nem nekik tulajdonítható.

Lapunk más helyén olvashat a közönség ismertetését egy mulatságról. Fogadok vaktában, hogy az ismertetés a legnagyobb dicséret hangján emlékezik meg a mulatságról. Amint hogy kell is, mert a szereplők minden lehető elkövettek a siker érdekében.

De mivel nincs olyan sikerült mulatság, melynek még a legjelentéktelenebb hibáit is bizalmas körben, elég nagy hozzáadásokkal tárgyalják, hogy az aztán más bizalmas körbe kerülve, pár nap alatt az egész városban a valódi tényleges siker rovására leszólás tárgyát ne képezze, engedjék meg nekem, a kit igazmondásomért már ugyis eléggé gyűlölnék és így veszteni valón egyáltalában nincs, hogy némi reflexiókat fűzhessek az estélyhez.

Ne vegyék egyáltalában szerénytelenségnek, hogy én, mint volt szereplő vállalkozom erre, azért tán, hogy nem volt meg a várt sikerem. Az ilyeneken én már nagyon régen tul vagyok. De mikor komoly hozzáértő és megfontolt uri emberek panaszkodnak azok miatt, melyeket itt elmondandó lesznek, teljesen elválasztom magamtól a szereplőt és csak mint a régi kellemetlen krónikázó beszélek.

Bizony az a koncert nem sikerült! Kivéve az 5-ik pontját: Tanc reggelig. Ez sikerült, alapos, kedélyes jó kedvvel fűszerezve egy a diszteremben, mint a mellékhelyiségekben.

A közönség türelmét alaposan próbára tette az, hogy a 8¹/₂ órai kezdésre hirdett műsor még 1/4 10 órakor sem kezdődött. Hiszen ha cigányzenét akar a publikum hallani, akkor lemegy az étterembe és nem kell se toalettről gondoskodni, se belépti díjat fizetni.

Végre az élőképék jelenetét végig élvezhette a közönség. Szép és kedves látvány volt, nem esoda, ha annyiszor megújráztatták.

Ekkor került volna rám a sor. Fellepek a szinpadra, hát a függöny már leeresztve és oda-bent sürgés forgás, ezt ide hurcolják, azt oda támasztják, mindenki lázasan készít és tesz. Gondoltam magamban, hogy egyszerre elkészítik a teret az élő csoportozatok számára is, hát várok. De rám szóltak, hogy csak másszak ki a függönyön kereresztül és beszéljek.

Akkor kezdjek el ez ellen tiltakozni, mikor már a közönség türelmetlensége megint hallatszott? Mit tehettem mást, kibujtam a függönyön, egy kis pót emelvényre.

Nem tartom magam elsőrangú előadónak, de akkor mindent elkövettem, hogy a mit mondok, mindenki megérthesse. Sajnos nem rajtam mult és éppen ezért kénytelen vagyok szóvá tenni itt az egész dolgot, főleg hogy némi magam is exkuzáljam. Az első 2—3 sorban ülő közönség ha hallott valamit, a többiek egyáltalában semmit, mert ott a hátam megett, bent a szinpadon, olyan kalapálás és dobogás volt, hogy sokszor a saját szavam sem hallottam. Magam is már előbb gondoltam rá, a mit arckifejezésekből észrevettem, mikor a hátrább ülő közönségre néztem, hogy kelj fel azonnal és hagyd abba az egészet, de másképp határoztam, mert miért kelljen nekem a szereplőnek is ilyen tapintatlannak lenni az ártatlan közönséggel szemben?

De hagyjuk abba, mert tényleg azt találják hinni, hogy sértett hiúságból kesergék. De azt szintén mondhatom, hogy bár szándékom volt ezt szóvá tenni, addig mindig haboztam vele, míg csak több oldalról, anélkül hogy én ezt a témát forszíroztam volna, komoly uri emberek ki nem jelentették, hogy milyen gyáván viselkedtem.

Bohózat írók figyelmébe.

Előre is kijelentem, hogy ebben a vázlatban nincs semmi gyanusító, a mi a Vigszínház szinpadára megkivántató kellék volna.

Ezek után térjünk át a szereplőkre, kik nem mások, mint a szép kis menyecske, egy fiatal ur (jó ismerős, de nem házibarát) és hogy mégis legyen valami házi a dologban, hát a háziorvos.

A férj az nem szerepel, mert valami ügyesbajos dologban elutazott. A menyecske unatkozik és hogy unalmát ölje, olvas. Már éppen lámpagyújtás van, mikor megérkezik az ismerős fiatal ur. Hát egész szépen elbeszélgetnek.

Egyszerre csengetés hallatszik. A szobalány jelenti, hogy az orvos jött.

— Szent Isten, ha ez most magát meglátja, mit gondol? Menjen be a másik szobába addig, míg itt lesz.

A fiatal ur belátva a kritikus helyzetet, úgy is tesz, de még mielőtt beérne, visszaszól:

— Dugják el a téli kabátomat, nehogy még arról is észre vegyen esetleg.

Minden a rendes kerékvágásban történt. A doktor elment és a fiatal ur kijött a másik szobából.

Először jót mulattak rajta, hogy a véletlen akaratlanul is milyen gyanus helyzetbe hozta őket, majd még egy kicsit másról beszélgetve, emberünk távozni készül.

Hozzák be neki a még mindig eldugva levő téli kabátját. Hát csak leesik a szája.

A téli kabát a doktor kabátja volt — színre, kiállításra teljesen hasonló a fiatal emberéhez.

Akkor sült ki, hogy a doktor hamarabb bejövén, még mielőtt a fiatal ur téli kabátját eldughatták volna, a magáét is levetette az előszobában a szobaleány pedig sietségében nem a fiatal ur, hanem a doktor kabátját dugta el.

Tableaux!

De azért nincs semmi baj. A doktor is hivatalosnál fogva diskrét és a férj így nem tudhat semmit.

Téli hasonlat.

*Téli szürke fellegekből
Kristály pelyhek hullanak,
S míg lehullnak, égi tiszták,
Mind oly tulvilágiak.*

*S idelelni mi szörnyű sors vár, —
Tudnók csak pelyhek,
Sár s pocskék szétaposnak
Ide lenni az emberek.*

*Lelkemből is egyre szárdos
Sok szép álom s gondolat
S mind oly fényes, égi tiszta,
Mikor szárnyat bontogat.*

*S ide lenni csak egy a sorsuk
Véletek ti pelyhek,
Jámbor arccal mosolyognak
Rajt' a józan emberek.*

A zalaegerszegi Karácsonyfa Egylet estélye.

Hetek óta készülődtek a Karácsonyfa-egylet hölgytagjai arra az estélyre, amely a múlt héten zajlott le az Arany Bányán szőlőtermeiben. A program érdekes volt és vonzó. Élőképek, szoborosportozatok, felolvasás és magyar dalokból állott a műsor, amelynek összeállítása nem kis gondot és fáradságot okozott. Különösen a szobrok és élőképek! Aki valamikor rendezett már élőképet, az tudja csak igazán méltányolni hölgyeink áldozatkészségét és türelmét, amellyel a mesébe illő színpadot előállították.

A közönség azonban ezidén hidegben viselte magát a Karácsonyfa-egylet iránt, mint máskor. Az utolsó széksorok üresen maradtak, holott más években az álló publikum is szorongani szokott az egylet estélyein. A mostani idényben minden mulatság néptelenebb. Nem olyan rózsás a farsang, mint valaha.

De számoljunk be az estélyről részletesen. Miután pedig a beszámoló a legelején kell kezdenünk, a valósághoz híven kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a 1/9 órára jelzett műsor még 1/10-kor sem kezdődött el. A közönség türelmetlenül tapsolt, amire megijedt a kurtinához, félrerántotta a függönyt s előttünk állottak nemcsak a félig beállított élőképek, hanem a rendező hölgybizottság, sőt a diszletek körül foglalatokodó asztalos inas is.

A közönség jól mulatott a véletlen epizódon, a gyorsan leeresztett függöny mögött azonban kiballantzott a haragos kifakadás a kurtinához ügyetlensége miatt. Az egyesület fáradhatatlan titkára, Czobor Mátyás vármegyei aljegyző újabb utasításokat adott, összeszidta a duzzogó huszárt, hogy miért festeti magát olyan sokáig, — aztán néhány perc múlva elkezdett működni a villamos reflektor s megjelent a pazarul beállított festői műterem.

A tetszés rugó tapsokban nyilvánult meg s újra és újra fel kellett huzni a függönyt, amíg az élőképek bele nem fáradtak a mozdulatlanúságba.

A színpad egy festő műtermét ábrázolta, tele

déliszlaki növényekkel, oseoesebecsével, ami a művészember környezetéhez tartozik. Egy pam-lagon ült a modell (Udvardy Jenőné urasszony), akinek remek termete, gyönyörű toalettje kiválóan érvényesültek a művészi milieuban. A festő (Dr Kiss Dezső) volt az atelier másik főalakja. Talán legjobban kifejezi a hatást, ha azt mondjuk, hogy néhány szempár a villamos reflektornál is erősebb sugarakat lövelt a művész felé, akinek bármily zékéje, keresetlen tartása stilszerűen simul a környezetbe.

A műterem falán voltak az élőképek. Mind neves művészek alkotásainak utazatai. Még pedig kiválóan sikerült utazatai.

A hátsó függöny mögötti emelvényeken voltak elhelyezve az alakok, izléses keretekben, híven betartva az eredeti képek formáját. Horváth Lajos asztalosmester állította össze ezt a komplikált szerkezetet, kiváló gondnal, izléssel és ügyességgel. Az elrendezés munkájának érdeme pedig Sági Lajosné urasszony érdeme, aki napokig vesződött, amíg beállította a színpadot.

Nézzük végig a képeket. A felső sarokban a „Pici piros alma“ (Szabó Aranka urleány.) Egy bájos parasztnyecske mosolyogva kínálja a piros almát, amellyel tele van a kötője. Kedves, bájos, kacikás nyecske mosolygott ki a keretből s hatásában ez a kép közvetlenebb volt, mint az eredeti festmény.

Ezen kép alatt volt elhelyezve „Cantilena“ (Hertelendy Lala), Innocent csodaszép festményének reprodukciója. A dalban való elmerülést, amit az eredeti kép kifejez; azt a hangulatot, amelyet a röpke daloska kelt, megtestülve láttuk magunk előtt.

A németalföldi nagy mesterek modorát adta vissza a „Vasárnap délután“ oimű kép (Jakabffy Bözsike). A hollandiai asszonyok bájos főkötője, a távolba néző nyugodt tekintet meglevenítették a nagy mester vázazonra festett alakját.

Legfelül egy kedves genre kép mosolygott le ránk. A duzzogó huszár (Hajmágy Margit és Dr Vizkelety Árpád), Margitának ez a nap-sugaras gondolata nem téveszthetett hatást. A mosolygó szép leány, aki a duzzogó huszárt akarja kiengesztelni, szinte hasonlított is az eredeti képhez. Mintha róla festették volna. A huszár azonban már nehezebben tudta magát beletalálni a szerepébe. Bajos dolog is egy szép leánytól sokáig elfordulni, a huszár tehát a második ujránál visszafordult és utasítás ellenére mosolygott. Rögtön felhangzott a közönség sorából: „Duzzogj“ — és ő — nehéz szívvel bár — duzzogott tovább.

A fátolytáncosnő (Balassa Anica) pompás pózával és stilszerű toalettjével megkapó jelenség volt. Egy jelenet a keleti mesékből, az örök kék ég alól.

A „férfi hűség“ (Dr Rézler Kornélné urasszony) egyike volt a legjobban sikerült képeknek. Egy szép asszony lemondó melankóliával elfujja a hűséget, mint a pitypang bolyhát.

A „Madrigal“ (Briglevics Milica és Borbély Boriska) hangulatos kép volt. Kedves leányarc és egy ártatlan gyermek egymás fölé hejolván: igazán megkapó jelenség.

A közepén volt elhelyezve egy kis rokokó képecske. Két gyermek (Hajmágy Micike és Csák Kálmán) rokokó jelmezbe bújtatva. A fiú a leányka előtt térdel, a leány pedig lorgngettjén keresztül nézi az apró lovagot. Hatásos kép volt a két kis rokokó figura; különösen bájos volt a leányka nagy bóbítás parókájával.

Az élőképek után Hantke Emil olvasott fel egy szép verses dolgot, amelynek költői szépségeit azonban csak az első sorokban ülők élvezhették, mert a színpadon zajos előkészületek folytak a szoborosportozatokhoz.

Hantke felolvasását az élő szobrok követték. Első volt „Mignon“ (Kikaker Bözsike), azután következett a „Könyörgés“ (Bertalan Ilonka), majd „Sapho“ (Balogh Margit), „Római nő“ (Gráner Juliska) és végül „a három Grácia“ (Balogh Margit, Gráner Juliska és Briglevics Milica).

A közönség minden szobrot újra látni akart. Gyönyörűen érvényesültek ezek a kedves élő szobrok lenge toalettjeikben, fehér parókáikban. Mignon oly üde, oly kedves volt, mint a távolba tekintő gyermek; a Könyörgés a mély áhitatot meghatóan adta vissza; Sapho hangulata annyira tökéletes volt, hogy antik szobrot véltünk magunk előtt; a római nő Pompéji szobrai varázsolta elénk s a gráciák kedves csoportja

mintha az Olympusról szállt volna le a modern világba.

Az utolsó pont ifj. Czukelter Lajos száma volt. Kurucz János két gyönyörű dalát énekelte, a szerző zongorakísérete mellett. Mély érzéssel, művészi felfogással adta elő a hatásos dalokat, amelyeket közkívánatra meg kellett ismételnie. Végül még Kurucz János énekelte el egy szép dalát.

A műsor után szupé következett, majd nem-sokára elkezdődött a tánc. Késő reggileg együtt maradt a közönség s a legjobb hangulatban virradt a mulató társaságra Gyertyaszentelő boldogasszony napja.

Az estély alkalmával felülfizettek: Gróf Batthyányi Pál 18 K, Tosch Károlyné, özv. Farkas Imréné, Bernard Vilmos, Gráner Adolfné 10—10 K, Skublios Zsigmondné 4 K, özv. Isoó Alajosné, Sperlágh Gézáné, Kászonyi Mihályné, Reisinger és Eisner, Weisz N. mérnök, Gyarmati Vilmos, Halász Miksa dr., Havas Kristóf 3—3 K, Stern Farkas 8 K, Rozenberg Zsigmondné, Fangler Mihályné, dr Csák Károly, Puskás Kálmán, dr Fürst Béla, Schütz Frigyes, Part Sándorné 2—2 K, N. N., gróf Batthyány Tamás, Schmidt Pál 1—1 K, ifj. Deutch Manó 40 f, N. N. 20 fillér.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A benzín-motorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes benzín mérsékelt eladási árát a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1908 évi november hó 4-ikétől kezdődőleg hat hónapra, illetőleg további intézkedésig métermázsánként tizenöt koronában állapította meg, ezzel szemben az adómentes motorbenzin kedvezményes áru kiszolgáltatását kizsákdák részére fedezet hiánya miatt beszüntette.

Az adómentes benzín mérsékelt eladási ára tárgyában a hazai kőolajfinomítógyárak és a kereskedelmi kormány közt létrejött újabb megállapodás pontozatai hivatali helyiségünkben megtudhatók.

II.

Az 1909. évben való eladására bejelentett faanyagokról szóló kimutatását a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur kamaráknak megküldte. Erről az érdekeit kereskedőket ez uton értesítjük, megjegyezve, hogy a kimutatást rövid idejű használatra meg is küldjük.

Sopron, 1909 évi február hó 4-ikén.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Kézimunka tanfolyam.

A zalaegerszegi polgári leányiskola kézimunka-tanfolyammal bővül ki. Az igazgatóság felhívását ezuttal közöljük. — Azt hisszük, felesleges bővebben fejtegetnünk ennek a tanfolyamnak hasznát s nem kell a szülőket buzdítanunk, hogy használják fel a kedvező alkalmat és küldjék gyermekeiket a tanfolyamra. A munka korszakát éljük. Nem szabad tétlenül maradni egy kéznek sem; nem szabad elveszni a legesekélyebb munkaerőnek sem. A női munkára különösen nagy jövő vár, mert Magyarországon a háziipar nincs kifejlesztve s kiaknázva. Milliósokkal adó-zunk a külföldnek háziipari készítményekért, piperéért, holott itthon a szegényeb családok gyermekei nélkülöznek. De szükség van a kézimunka fejlesztésére a középosztály leányának is, mert gazdasági életünk fejlődése a megélhetést mindig nehezebbé teszi s a jobb módúak is munkára vannak utalva. De mint izlést nemestítő intézmény is figyelmet érdemel a kézimunka-tanfolyam, amelyre hogy mennyire szükség van, legjobban bizonyítja a Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület által rendezett tanfolyam népes volta. A polgári leányiskolának ezt a bővülését Kászonyi Mihály igazgatónak köszönhetjük, aki a tanfolyamot teljesen államköltségen eszközölte ki.

Az igazgató ur a következő sorokat küldte hozzánk:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a vezetésem alatt álló állami polgári leányiskolával kapcsolatosan az 1908/9. tanévben kezdődő hatályal női kézimunka tanfolyamot

létesített, melyben az összes gyakorlati irányú tárgyak tanítására özv. Szelené Zóbel Aranka budapesti lakos, okl. női kézimunka tanítónő neveztetett ki; míg ellenben az elméleti tárgyak ellátására nézve Grész Irma polgári leányiskolai tanítónő és az intézet igazgatója nyertek megbízást a tanügyi kormánytól.

A gyakorlati irányú tárgyak közül taníttatni fog: a fehérnemű szabás és varrás; a felsőruha szabás és varrás; csipkeverés; aszurozás és egyéb női kézimunka ágak. Továbbá rajz a női kézimunka szolgáltatásban. Az elméleti tárgyak közül a kereskedelmi és könyvviteli ismereteket Grész Irma s a magyar nemzeti irodalmat az iskola igazgatója fogják taníttatni.

A tanfolyam a fennálló miniszteri rendeletek határozmányai szerint két évre terjed. Ez idén az első évfolyam nyitattik meg. A tanfolyam növendékei csak azok lehetnek, akik a polgári leányiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték s husz évesnél nem idősebbek. A tanfolyamra felvett tanuló azt a munkáját választhatja, ami neki tetszik.

Minden növendék a felvétel alkalmával egész évre 12 korona tan-, 2 korona beiratási, 1 K értesítési és 3 korona könyvtári díjat tartozik fizetni. A 3 korona könyvtári díjből a divatlapok és minták lesznek beszerezve a tanulóknak részére. A tanfolyamra beiratkozni folyó évi február 10-ig lehet. Az 1908/9. iskolai év elején előjegyzett tanulókat ez uton felhívom, hogy szabályszerű felvétel és beiratkozás céljából mentől előbb jelentkezzenek nálam.

A tanfolyamra nézve bővebb felvilágosítással bárkinek készséggel szolgálok, aki ez ügyben hozzám fordul.

Zalaegerszeg, 1909. február 2.

Kászonyi Mihály
igazgató.

A vármegye közgyűlése. Zalavármegye törvényhatósági bizottságának holnap tartandó közgyűlése bizonyára népes lesz, miután választások is vannak a tárgysorozatba felvéve. A tapolcai és balatonfüredi főszolgabírói s két szolgabírói állás lesz betöltendő. A tapolcai főszolgabírói állásra Karácsony Kálmán tb. főszolgabíró megválasztása biztosra vehető; a balatonfüredi főszolgabírói állásra Langer István és Farkas István között lesz küzdelem. A két szolgabírói állást több mint valószínű, hogy Dr. Kiss Dezső tb. szolgabíróval és Dr. Vizkelety Árpád tb. aljegyzővel fogják betölteni. — A tárgysorozatba fel van véve Hajdúvármegye közönségének és Debreczen város törvényhatóságának a „Ne temere“ ellen intézett átirata, amelynek a sorsa mindenesetre irattárba helyezés lesz. — Zemplénavármegye közönsége a koalícióban levő pártok egyesítése érdemében küldött átiratot. — A rendes tárgysorozatba 76 ügy van felvéve s miután a választásokkal sok idő telik és a pót-tárgysor is elég gazdag szokott lenni, valószínű, hogy a közgyűlés még kedden is tart.

A vármegyei pénzek kihelyezése. Ismert dolog, hogy a múlt év folyamán indítvány adatott be a törvényhatósági bizottsághoz a vármegye kezelésében levő tőkéknek a megyei pénzügyintézetekben való elhelyezése iránt. A közgyűlés bizottságot küldött ki az elhelyezés módzataira vonatkozó javaslat elkészítése végett s a bizottság jelentése a decemberi közgyűlés által tárgyalatott. A közgyűlés határozata sok vitára adott alkalmat s abban a tekintetben támadtak kontroverziák, hogy annak megszövegezése fedi-e teljesen a közgyűlés határozatát, vagy nem? Kimondta e a közgyűlés, hogy a vármegye kezelésében levő pénzeket a megyei pénzügyintézetekben helyezi el, vagy csak a feltételeket állapította e meg, amelyeknek teljesítése esetén a megyei pénzügyintézeteknek betétekkel való támogatása tárgyában legközelebbi közgyűlésén fog érdemlegesen dönteni. Miután gróf Batthyány Pál főispán a határozat szövegét kifogásolta s e tárgyban az alispánhoz át is irt, az alispán pedig — aki a decemberi közgyűlésen betegsége miatt nem lehetett jelen — az ügyet a februári közgyűlés tárgysorozatába vette fel és ez a kérdés már az állandó választmány ülésén is heves vitát keltett: a magunk részéről nem akartunk a dolog érdemével a nyilvánosság előtt foglalkozni mindaddig, amíg a törvényhatósági bizottság nem dönt ebben a sok izgatottságot okozó ügyben. Ezuttal is csak lapunk egy barátjának reflexióit adjuk közre, sine ira et studio és

csak azért, mert a kérdés iránti érdeklődés több oldalról is megnyilatkozott. Az ügyre vonatkozólag a következő sorokat kaptuk: „A vita ebben az ügyben teljesen meddő. A választ nem kisebb tekintély, mint maga az alispán ur adta meg azzal, hogy az állandó választmány — az alispán ur részvételével és hozzájárulásával — azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy a vármegye kezelésében levő pénzek — az Országos Központi Hitelszövetkezethez hagyassanak. Ha az alispán ur abban a nézetben volna, hogy a törvényhatósági bizottság a pénzkészleteknek a megyebeli pénzügyintézeteknél való elhelyezését decemberben már elhatározta, akkor bizonyosak lehetünk arról, hogy felemelte volna energikus tiltakozó szavát az állandó választmány ülésén a törvényhatósági bizottság előbbi határozatának egyszerű félretervése ellen s megelőzőleg bizonyosan az előbbi határozat hatályon kívül helyezését indítványozta volna. Az alispán ur éles elméje, nagy jogi tudása és feltétlen komolysága előtt meghajolhatunk.“

Langer István balatonfüredi helyettes főszolgabíró indítványa az alkotmánybiztosítók kiegészítése tárgyában. A törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. c. 24 §-a megállapítja, hogy a bizottsági tagok száma a vármegyékben 120-nál kevesebb és 600-nál több, a városi törvényhatóságokban pedig 48-nál kevesebb és 400-nál több sehol sem lehet, de nem intézkedik arról, hogy a közgyűlés megtartására és érvényes határozat hozatalára hány bizottsági tag jelenléte szükséges, minélfogva és tekintettel az 50. §. első bekezdésére (a közgyűlésen a jelenlevők határoznak) kétségtelen, hogy a közgyűlés megtartható és érvényes határozatokat hozhat legkisebb számu bizottsági tagok közreműködése mellett is, amint hogy a közelmúlt szomorú időkben tapasztaltuk, hogy az alkotmányellenes kormányok főispáni címmel kiküldött darabontjai magukat a jó hazafiak távol-tartása mellett 3—10 magáról megfélekedett hazafiattal egyén közreműködése mellett beiktatták s ez alapon a törvényes hatalmat bitrolva végig gázoltak törvényen, alkotmányon, a hazafias intézmények egész sorozatán és a vármegyei tisztviselők törvényes jogai. Kezük rátették a vármegyék székházaira, a közpénzekre és intézkedéseket tettek az ujoncállításra is. Tehát törvénytelenül rendelkeztek a nemzet vérével és pénzével, az alkotmány, a nemzet és a törvény ellenére. Ha az idézett törvény nem felejtkezett volna meg annak kimondásáról, hogy a törvényhatósági közgyűlések csak bizonyos számu bizottsági tag (pl. a rendes közgyűlések a bizottsági tagok 1/6-od, a rendkívüli közgyűlések pedig azok 1/10-od részének) jelenlétében tartathassanak meg, bizonyára nem történt és nem történhetett volna meg a hazaárulással határos ama sok törvény és alkotmány sértés, mely nemzetünknek erkölcsi és anyagi erejében annyi kárt okozott s a kibontakozás korábban és előnyösebb feltételek mellett következett volna be, mielőtt a végső kétségbeesés nem redukálta jogos követeléseinket a minimumra, mert hiszen fel kell tételeznünk, hogy egyetlen törvényhatóságban sem akadt volna a bizottsági tagok között 1/6-od résznyi áruló. Ha a fentebb hivatkozott törvény alábbi csekély módosítással kiegészítve lesz, ez fontos alkotmánybiztosítékot fog képezni arra nézve, hogy elkövetkezhető szomorú időkben törvénytelen kormányok és az alkotmány letörését előző intézkedések a vármegyékben és városi törvényhatóságokban lábra nem kaphatnak. Miután Zalavármegye törvényhatósági bizottságának tagja nem vagyok, ezuton bátorodom a bizottsági tagok becses figyelmét a fentebbiek megszívlelésére felhívni és kérem, hogy tegyék magukévá és alkalmilag emeljék közgyűlési határozattá a következő indítványt: Zalavármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlése felir a belügyi kormányhoz és a képviselőházhhoz a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. c. vonatkozó §-ainak olyképen leendő kiegészítése iránt, hogy a rendes közgyűlések csak az összes bizottsági tagok 1/6-od, a rendkívüli közgyűlések pedig azok 1/10-od részének jelenléte esetében tarthatók meg és érvényes határozatok csak ily gyűlésen hozhatók. A bizottsági tagok egy részének a gyűlés folyamán való elítávozása, vagy a szavazástól tartózkodása azonban a közgyűlést és azon hozott határozatokat érvénytelené nem teszi.

A messinaiakért. A délolaszországi földrendés áldozatainak felszegélyezése iránt megindított

mozgalom szépen halad előre. Vármegyénk közönsége, mint már olyan gyakran, most is tanujelét adja annak, hogy a szerencsétlenek iránt érző szive van s áldozatkészségét most sem tagadja meg azoktól, akik arra rászorulnak és arra méltók. Folyton érkeznek az értesítések, a melyekben a társadalom színe java a február 14-én tartandó hangverseny rendezőségének névsorába leendő felvételét kéri. Adományokat is küldtek e héten a rendezőség élén álló Dr. Korbai Korály polgármesterhez s pedig id. Thassy Imre Zalavárvöről 50 koronát, Csesznák József Perlakról 10 koronát, Skublios Károly Zalaszentmihályról 10 koronát, Bakó Gyula Felsőrajkról 10 koronát, Kvassay István Úrszentmiklósról 10 koronát. Ezzel az eddig beérkezett adományok összege 120 koronára rug. Az akcióban részt vesz a katonaság is, a mi a polgárság és katonaság közt lévő jó egyetértésről tesz tanúságot. Nemesak, hogy a helyben állomásozó m. kir. 7 honvédhuzár osztály tisztikara lépett be a rendezőségbe, hanem a cs. és kir. 48 gyalogezrednek Sopronban állomásozó ezredese azzal kíván a multság sikeréhez hozzájárulni, hogy az ezred zenekarát díjtalanul engedje át. Dr. Korbai polgármesternek hozzá intézett megkeresésére meleg hangu válaszban azt közölte az ezredes ur, hogy tekintettel a jótékony célra, a zenekart minden díj fizetésének kötelezettsége nélkül engedje át a rendezőségnek, csupán a fölmerülő utazási költség megtérítését és a zenekar tagjainak vacsorával leendő ellátását igényli. A katonai zenekar a hangversenyen két zenedarábba vesz részt, azután pedig játssza majd a táncdarabokat. Az ezred zenekarának jó hírve nem szorul dícséretre. Az eredeti programban az átváltozás történt, hogy a multságot nem febr. 13-án tartják, hanem február 14-én. A multságon Malonyay Dezső jeles író tart felolvasást s Szilágyi Dusi, a Király színház művésznője fog közreműködni. A meghívók szétküldése most van folyamatban. A rendezőség kéri azokat, a kik nem kaptak volna meghívót és arra igényt tartanak, szíveskedjenek ezt a bizottsággal közölni, hogy a meghívó elküldése iránt intézkedhessék.

Eljegyezés. Kell Jenő sümegi lakos eljegyezte Kluger Margit kisasszonyt Pozvárról. Az eljegyzés alkalmával az ajkai bányaszerencsétlenség áldozatainak családjai részére 6 K gyűjtöttek.

Szabad liceum. Mult vasárnap Suszter Oszkár főgimnáziumi tanár tartott előadást a szabad liceumban gróf Zrínyi Miklósról, nemzetünk történetének ezen fényes alakjáról, akinek neve vármegyénk évkönyveiben is ragyogó betűkkel van felírva. Nagy költő volt, akit írásában a hazaszeretet lelkesített; államférfiu, aki nemzetének javát szolgálta és hadvezért, aki életét vitte a harctérre nemes ideáljaiért. A esáktornyai vár volt az otthona s a kursaneozai nagy tölgyek alatt érte a halál. — Ennek a nagy alaknak életét, működését ismertette az előadó, gondosan kidolgozott, fordulatos és érdekes előadásban, amelyet vetített képekkel illusztrált. — Madéután dr. Kaszter Ödön ad elő „Művészet a fényképészetben“ cím alatt s előadását megaszkoállal vetített képekkel fogja kísérni.

Pénzügyintézetek. A zalaegerszegi pénzügyintézetek mult héten tartották meg évi rendes közgyűléseiket. A mérlegek s a minden irányban megnyilvánuló gondos vezetés, amely mindhárom intézetünket jellemzi, újabb tápot adhatnak a közönség bizalmának, amely meglehet nyugodva afelől, hogy jó kezekre bízta tőkét.

A mult év pénzváltásai s a nyomott gazdasági viszonyok hatását takarékpénztáraink alig érezték meg, sőt forgalmuk még erősödött s dacára annak, hogy a b-tétkamatlábát felemelték, a részvényesek érdekei sem szenvedtek esorbát, amennyiben az osztalékok emelkedtek s a tartalékok jelentékenyen gyarapodtak.

A Zalavármegyei Takarékpénztár rt. 4-én tartotta meg közgyűlését, Krossetz István vezérigazgató elnöke alatt. A 60.000 K részvénytőkével alakult intézet tartalékai az idejéig 70.000 K emelkedtek; a betétállomány 989.288 K 57 f, a váltótárca 833.488 K 44 f, a jelzálogkölesön állomány 213.828 K. A mult évi tiszta nyeresmény 21.288 K 78 f, amelyből minden 400 K névértékű részvényre 52 K osztalék jut. Jótékonyesokra 300 K juttatott az intézet. — A közgyűlés az igazgatóság javaslatát mindenben elfogadta s az eddigi igazgatóságot és felügyelő bizottságot újból megválasztotta.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár r. t. a hó 1-én tartotta meg közgyűlését Hajik István elnöke alatt. Az intézet egyike a vármegye legrégebb és legtekintélyesebb pénzügyintézetének s évről-évre jelentékenyen emelkedik. Alaptőkéje 200.000 K, a tartalékok 259.659 K 17 f, a nyugdíjalap 80.000 K tesz ki. A betétállomány 4.179.615 K 98 f, a váltótára 2.138.158 K 35 f, jelzálogkölesönök 1.744.173 K 35 f, törlesztési kölcsönök 208.770 K 10 f, előleg kölcsönök 17.583 K 19 f, folyószámla adások 38.063 K 21 f, értékpapírok 522.620 K. A múlt évi pénzügyi forgalom 15.535.368 K 52 f tett ki. A nyerevény 89.140 K 18 f. Az intézet részvényenkint 85 K osztalékot fizet s jótékony célra 710 K szavazott meg. — Az igazgatóság régi tagjait újból megválasztották, új igazgatósági tagok lettek Deák Mihály és Horváth Miklós helyére Udvardy Ignác és dr. Isó Viktor.

A Zalaegerszegi Központi Takarékpénztár r. t. közgyűlése tegnap volt, Krosetz Gyula vezérigazgató elnöke alatt. Az intézet alaptőkéje 160.000 K, míg tartalékai meghaladják az alaptőkét. Tiszta nyereségy volt a múlt évben 54.272 K 88 f. A betétállomány 2.057.743 K 35 f, a váltótára 1.211.783 K 72 f, jelzálogkölesönök összege 1.004.187 K 69 f, az önszegélyző egyleti kölcsönök összege 153.136 K, az értékpapír-állomány 128.000 K. Minden 400 koronás egész részvényre 65 K osztalék esik, jótékony célokra 565 koronát fordítanak. — A közgyűlés eredményért a vezetőségnek köszönetet szavazott s az igazgatóságban megüresedett helyre Lövineiten Jakobot választotta meg.

A lenti-i olvasókör 1909 évi február hó 17-én, szerdán a lenti-i nagyvendéglőben saját könyvtárának gyarapítására, részben a messinai károslutak javára zártkörű táncmulatságot rendez.

A Darnay muzeum gyarapodása. Sümegről írják, hogy az állam érdekes kelta leletet vásárolt a Darnay muzeum részére. A lelethez egy nagy bronz üst, kések, török, borotva, nyilhegy, fém kövek stb. tartoznak. A leletet már leküldték a múzeumnak.

Köszönetnyilvánítás. A zalaegerszegi takarékpénztár r. t. a zalaegerszegi munkás-egyletnek 20 K adományozott, melyért köszönetét nyilvánítja az elnökség. — A népkönyhának a zalaegerszegi takarékpénztár 70 K küldött, amiért köszönetet mond a népkönyha vezetője.

Felülfizetések. A kereskedő ifjak egylete január hó 23-án tartott mulatságán a következők voltak szívesek felülfizetni: Breisach Samu 3 K, özv. Ragendorfer Gézané, Schütz Frigyes, Reisinger és Eisner, N. N. 2—2 K, Fischel Zsigmond, Elek Márton, Deutsch S. István, dr. Berger Béla, dr. Halász Miksa, Sommer Sándor, N. N., Brüll Mór 1—1 K, özv. Rechnitzer Simonné 40 f.

Az építőmunkások 1909 február 2-án tartott mulatságán felülfizettek a következők: Tosch Károly 4 K, Grünvald Aladár 4 K, dr. László Pál, Korein Viktor, Lang Nándor, Rozenkranz István 2—2 K, Tarr István, Erdős Gyula, Róz Erzi, Miklós Samu, Szabó József, Keszi György 1—1 K, Varga Gábor 80 f, Varga Anna, Leitner Ferenc 60—60 f, Kucsera Antal, Tolner Katalin 50—50 f, Janzó Sándor, Csernik Mariska 40—40 f, Kovács Imre 20 f, Horváth István 20 f, Belső Róza 20 f, Soós Katicza 20 f, Németh Ferenc 20 f, Németh József 20 f, Györe Teréz 20 f, Cziráky Miklós 20 f, N. N. N. N., Valtér József, Németh Mariska, Muth N., Kovács Károly, Tomm István, Feili Béla, Varga Fanni, N. N., Latzer N., N. N., Varga János és Jákló Kálmán 20—20 f. A szíves felülfizetőknak ezután köszönetet az építőmunkás csoport vezetője.

A gyékény. Kinek jutott volna eddig eszébe Magyarországon, hogy a vadon termő gyékényből százezreket lehet keresni a népek? Ott terem vadon a Balaton parján, nem kellett az ördögnek sem. A külföldön keresett cikk a gyékény s a háziipar ezerféle tárgyat készít belőle, a durva csomagoló göngyölettől kezdve a művészi kivitelű díszkosarakig. A háziipari tanfolyamok azonban most már kezdik a népet kioktatni arra, hogy a gyékényfonás nem utolsó mesterség. A Balatoni Szövetség akciót indított a gyékényipar fejlesztése érdekében s rövid idő alatt szép eredményeket ért el. Gyenesdiáson volt a tanfolyam legeredményesebb egy, hogy a tapolczi gazdakör által Kővágósrón és Tördemizezen

rendezett tanfolyamokon gyenesdiási legények voltak a tanítómesterek. — A múlt héten Kárpáthy János főtanító Gyenesdiáson népies előadást tartott a gyékényező háziiparról s kimutatta, hogy ez mennyire jövődelmező foglalkozás. Utalt arra, hogy a gyékény értékét mennyire megtudák becsülni az olaszok, akik a nyáron Fenek körül mind leszedették a gyékényt s elszállították Olaszországba. Pedig csupán a szállítási költség waggononkint 700 K. Az Adria tengelhajózási részvénytársaság 80.000 drb. csomagoló gyékényt, egy morvaországi cég pedig 10.000 nagy ponyvagyékényt keresett Gyenesdiáson, de a még kezdetleges háziipar ekkora megrendeléseknek nem tudott eleget tenni. — Volna tehát kereset Magyarországon is a munkásnép részére, csak ki kell aknázni a forrásokat.

Az amerikai bankárok. Tudvalevő dolog, hogy Amerikában dolgozó véreink évenként milliókat küldenek haza. A pénzküldést rendszeresen amerikai bankárok közvetítették. Minden amerikai újság, különösen a magyar lapok tele vannak hangzatos hirdetésekkel. A „bankár, hajóügynök és közjegyző” urak megbuktak, megszöktek és sikkasztottak. A belügyminiszter egy újabb rendeletében egész sereg megbízhatatlan és esődbe került bankár nevét közli, egyszersmind felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzküldés egyedüli gyors, oleső és biztos módja a postautalvány. Ezt azonban az amerikai magyarok a formások nem ismerése miatt mellőzték. A kereskedelmi miniszter tehát felkérte az Egyesült Államok postai igazgatóságát, hogy postahivatalait utasítsa, miszerint az utalványok kiállításánál a magyaroknak segítségére legyenek. Az amerikai posta pedig nemesak ezt tette meg, hanem magyar utbaigazító szöveget is nyomtatott az utalványokra. Elég sokan vannak már ahhoz a magyarok Amerikában, hogy a posta is respektálja őket.

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsio használat által.

Kimerültség megszűnik,

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

s a csecesemő rózsásabbá, vidámbábbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos percében a

SCOTT-féle Emulsio

erőt kölcsönöz, bátorít s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az apagyilkos. A múlt héten állott a nagykanizsai esküdtszék előtt Kozma Bognár Lajos 19 éves legény, aki az apját agyonlőtte. — Kozma Bognár János berugott s otthon a feleségével házsártoskodott. Az asszony perbe szált az urával, amire ez úgy fejbavágt a feleséget, hogy azt elborította a vér. A veszekedésre átsiettek a szomszédba Kozma Bognár Lajosért, aki haza sietett s az apját kérdőre vonta. Az öreg puskát fogott a fiára. A fiu elmenekült, az öreg pedig a puskát letámasztotta a pitvarba s az udvarban tett-vett. Kozma Bognár Lajos, aki a közelben tartózkodott, felkapta a fegyvert s mind a két esővét atyjára sütötte. Az öreg másnap meghalt. A kir. ügyészség a legényt felmenőn erős felindulásban elkövetett szándékos emberöléssel vádolta. Kozma Bognár Lajos elismerte, hogy atyját meg akarta ölni, de azzal védekezett, hogy az öreg, aki részeges volt, már többször agyonlövélssel fenyegette őt is, az anyját is és attól tartott, hogy fenyegetését be is váltja. — Az esküdtek a vádlottat bűnsnek mondták ki s a bíróság Kozma Bognár Lajost hat évi fegyházra ítélte.

Baleset. Detrik Dezső nagykanizsai városi hivatalnok puskát vásárolt, mert az volt a szándéka, hogy a legközelebbi vadászvadban Nimródna csap föl. A fegyvert kivitte a katonai gyakorlótérre s ott próbálgatta. Addig lövöldözött, amíg a fegyver szétrobbant s Detrik bal kezének két ujját összeroncsolta. A súlyosan sérültet kórházba szállították, ahol két ujját amputálták is.

Eljegyzési - és „Henneberg”
Lakodalmi - selyem K 50 f-től
Damast - feljebb bérmentés és
Eolienne - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seldenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci áraink a legutolsó betámasztáson 50 kilogrammonként

báza	minőség	szere	Kor. 101	Kor. 102
rozsa			11.70	80.—
árpa			9.10	09.20
zab			8.—	08.10
tengeri			8.—	08.30

Nyilt-tér.

Fogak szájpaddal és szájpaddal nélkül, aranyhidak és koronák, jól használható fogsorok készítése. Tartós fogtömések, fájdalom nélküli foghuzások.

DR TOMPA A. ZALAEGRSZEG,
Munkácsy-utca 1. (Korona szálló mellett.)

Másolat.

474/B. 1908. sz.

Ő Felsége a Király nevében!

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint büntető felelőbírói bíróságnak, dr. Fritz József kir. törvényszéki bír. elnöke alatt, Szalay László és Skoday Aurél kir. törvényszéki bír. valamint dr. Szűcs Zoltán kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett alakult ítélő tanácsa a becsületsértés vétségé miatt vádolt D. Horváth Győző elleni büntető ügyet, amelyben a zalaegerszegi kir. járásbíró 1908 évi szeptember hó 16 napján 1908 B. 651/4. szám alatt ítéletet hozott, a D. Horváth Győző vádlott részéről bűnösségének a kimondása miatt bejelentett felelőbírói követeztében, Klein Ernő magánvádló, Dr. Weiss Endre magánvádló képviselője, jelenlétében, vádlott távollétében Zalaegerszegen 1908 november hó 28 napján megtartott nyilvános ülésében tárgyalás alá vevén, a vád meghallgatása után következően

Ítélt!

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint büntető felelőbírói bíróság, az első bíróság ítéletét a B. p. 554. §-ának 2. bekezdése alapján helybenhagyja és az első bírósági ítélet kiegészítésül a B. p. 479., 480. §-ai alapján kötelezi a vádlottat, hogy Klein Ernő magánvádlónak 10 K felelőbírói eljárás költséget 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizessen.

Indokok!

Az első bíróság ítélete ellen bűnösségének a megállapítása és megbüntetése miatt D. Horváth Győző vádlott jelentett be felelőbírói követeztést. A kir. törvényszék az első bírósági ítéletben megállapított tényállást szintén elfogadta, annyival is inkább, mert vádlott a felelőbírói indokában maga is beismeri, hogy a becsületsértés kifejezéseket használta. Minthogy a tényállás és az abból levont jogi következtetés alapján a kir. járásbíró helyesen állapította meg vádlott bűnösségét, cselekményét törvényszerűen minősítette s a büntetés is a büncselekmény súlyával arányban szabta ki s minthogy hivatalból figyelembe veendő semmisségi ok nem észleltetett, az első bíróság ítélete helyben hagyandó volt. A felelőbírói eljárás költségeiben való marasztalás a Bp. 480. §-án alapszik. Zalaegerszegen, 1908 november 23-án. Dr. Fritz József sk., Szalay László előadó.

A másolat hitelül:

Szednik
jb. kezelő.

1908. B. 651/4.

Ő Felsége a Király nevében!

A zalaegerszegi kir. járásbíró mint büntető bíróság becsületsértés vétségével vádolt D. Horváth Győző elleni bűnügyben a Klein Ernő képvis. Weiss Endre ügyvéd mint főmagánvádló által emelt vád felett Zalaegerszegen 1908 évi szeptember hó 16 napján Brück Lajos kir. járásbíró és Dr. Still Ernő jegyzőkönyvvezető rész-

vételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Ítélt:

A kir. járásbíró D. Horváth Győző vas-kereskedő zalaegerszegi lakos vádlottat a Btkv. 261. §-ában ütköző és minősülő becsületsértés vétségében, elkövetve az áltai, hogy f. évi június hó 16-án Klein Ernő zalaegerszegi lakos főmagánvádlót piszkos zsidó takarodjék, mert kirugom az üzletemből kifejezésekkel illette, bűnösnek nyilvánítja és a miatt őt a hivatkozott törvényszakasz alapján az 1892. évi 27-ik teikk 3. §-ában meghatározott célokra fizetendő s az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő, behajthatatlanság esetén a Btkv. 53 §-a alapján 2 (kettő) napi fogházra átváltoztatandó 20 korona pénzbüntetésre ítéli és arra kötelezi, hogy Klein Ernő főmagánvádló részére 20 (husz) korona ügyvédi képviselési díjat mint bűnügyi költséget 15 nap alatt végrehajtás terhe alatt megfizessen.

Elrendeli a bíróság, hogy az ítélet egész terjedelmében indoklással együtt, az elítéltnak költségére a Zalaegerszegen megjelenő Zalamegyei Hirlapban egyszer közzétéessék.

Indokolás.

A tárgyalás helyén a kitűzött órára sem személyesen, sem meghatalmazott által rendes idézés dacára meg nem jelent és elmaradását ki nem mentett D. Horváth Győző vádlott terhére megállapított s a rendelkező részben írt tényállás Klein Ernő főmagánvádlónak esküvel is megerősített vallomásával bizonyítva van.

Ezen tényállás szerint vádlott cselekménye, tekintettel arra, hogy a használt kifejezések a meggyalázás fogalmát magukon viselik, megállapítja a Btkv. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétségének a tényálladékát, ebben őt bűnösnek kimondani s miután beszámítást kizáró ok fenn nem forog, meg is kellett büntetni.

A bűnügyi költségben való marasztalás a Bp. 479. és 480. §-ain alapszik. Az ítéletnek hirlapi közzétételét a Btkv. 277. §-ában leli indokát.

Zalaegerszeg, 1908 szeptember 16.

Bruck, kir. jbiró.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

90/v. 1909. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró 1909 P. v. 121. sz. végzése által Faragó Béla részére Heinrich Keller Sohn darmstadti lakos ellen 2415 K-ra becsült 3000 k. fenyőmagból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen Faragó Béla raktárában leendő eszközzésére 1909. évi február hó 15-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909 február hó 5-én.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Urodalmi**bognár állást keres**

1909 április 1-ére.

Készít ács-munkát, asztalos munkát és üvegezést.

Megkeresést kér

Horváth István

Egyházasrádó, Vasmegeye.

Szőlőoltvány és vesszőről

nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tuduivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a világhírű „Delaware”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím: **Szücs Sándor és fia**
szőlőtelepe Bihardiószeg.

Wertheim-kassa,

legmodernabb írógép,

fedeles kocsi, lószerszám

jókarban, kedvező feltételek

mellett **eladók**

D. Horváth Győzőnél Zalaegerszegen.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdénőttek és
amputáltak részére.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

— Szabadalmazott sérvkötők
már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

807/v. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró 675. sz. végzése által Alsólendva-vidéki Takarékpénztár végrehajtató javára 500 K tőke, ennek 1907 évi június hó 13-tól járó 6% kamata, ugy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 635 koronára becsült butorok és könyvekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén vagyis Zalaegerszegen leendő eszközzésére 1909 évi február 10-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909. évi január 23-án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltvány keresők figyelmébe!

Különbféle I. és II. osztályu Rip. Portalis és Rup. Monticola alanyu gyökerez fásoltványokkal valamint II. osztályu vadvesszővel, nemkülönböző többféle szőlőfajokból, közte a felkarolt Muscat Ottonel-ből, sima hazai vesszővel is szolgál és ebbeli szives megkereséseket kér

Gróf Deym János

szőlőgazdasága Lesenczetomaj, Zalamegye.

Szokványszerűségért és fajtisztaságért szavatolunk.

A „KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE” ez évi RENDES KÖZGYÜLÉSÉT f. évi március hó 7-én d. e. 10 órakor tartja meg Budapesten, az intézet saját házában, V., Géza-utca 2. szám alatt.

NAPIREND:

1. Az évi üzletrendméről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi méleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemlről való rendelkezés.
4. A kilépés folytán megüresedett három tag-sági hely betöltése.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
6. Alapszabály módosítás.
7. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28-ik szakasza értelmében törvényhatóságoként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviseltethetik s záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből. — Felhivatnak ennél fogva Zalamegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviseltetni óhajtják, az általuk összesen felvett 1,389.650 koronányi záloglevélkölcsön után 2 képviselő megválasztása céljából 1909 évi február hó 15-én Zalaegerszegen dr Jakabffy János ügyvéd irodájában tartandó választó gyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

**KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE.**

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótlása

egy régióknak bizonyított háziszer, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvesztés, eszűnél és meghitáskoroknál bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeltetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszőlővén minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Árany keresztánhoz”, Prágában. Előzetes megbeszélés után. Működésnapjaitól kezdve.

Hírlapokra,

társadalmi, politikai, heti és havi folyóiratokra, az összes bel- és külföldi lapokra miért legelőnyösebb **Neubrunn Ignác** könyvkereskedésében előfizetni?

Mert ugyanoly kedvezményben részesednek a t. előfizetők, mint a lapkiadóknál.

Mert pontosan házhoz szállítjuk a lapot.

Mert a havi, vagy heti lapot, akár a Tolnai Világlapját, Vasárnapi Ujságot, Ujidoeket — díszesen **ingyen** bekötjük.

Mert legelőnyösebb bevásárlási forrás képeslapokban, levélpapírokban, bármily más cikkben. A n. é. közönségnek szíves pártfogásába ajánlom üzletemet és könyvkötészetemet.

Mély tisztelettel

Neubrunn Ignác

könyv- és papírkereskedő, könyvkötő.

14—16 éves ujságkihordó leányok és egy tanulóleány a könyvkötészetembe jó fizetéssel felvétetik.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű-cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

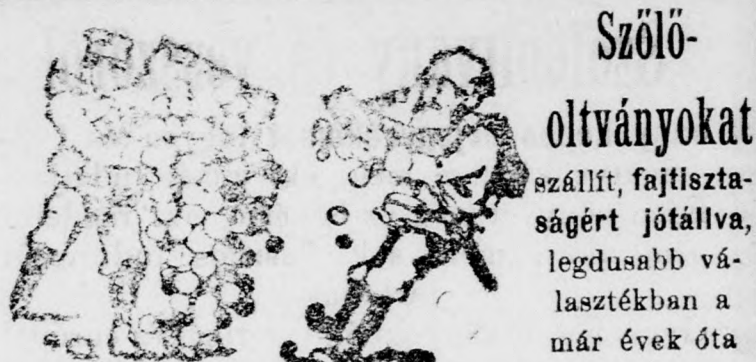
I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Eladó

260.000 darab Ripária portalis,
260.000 db I-ső osztályu 130.000
db II-od osztályu Ripária portalis
vessző; az I-ső osztályu 16·40 K,
a II-od osztályu 8·20 K árban.

Mihály Gyula
gazdaságában Besenyőn.

Szőlő-

oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta

elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **GASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 120. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Táncoktatási jelentés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy Zalaegerszegen 1909 évi február hó 16-án az Arany Bárány szálloda nagytermében

táncintézetemet

megnyitom.

Intézetem a művelt társaság részére van alapítva, melyben növénydekeim a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő táncesztétikai és plasztikai előangul és szakszerű oktatásban részesülnek.

Jelentkezni, illetve beiratkozni lehet már most Radó Henrik ur divatkereskedésében és február hó 16-án egész napon át az Arany Bárány szálloda nagytermében.

Kiváló tisztelettel

Rechnitz József

okl. tánctanár.

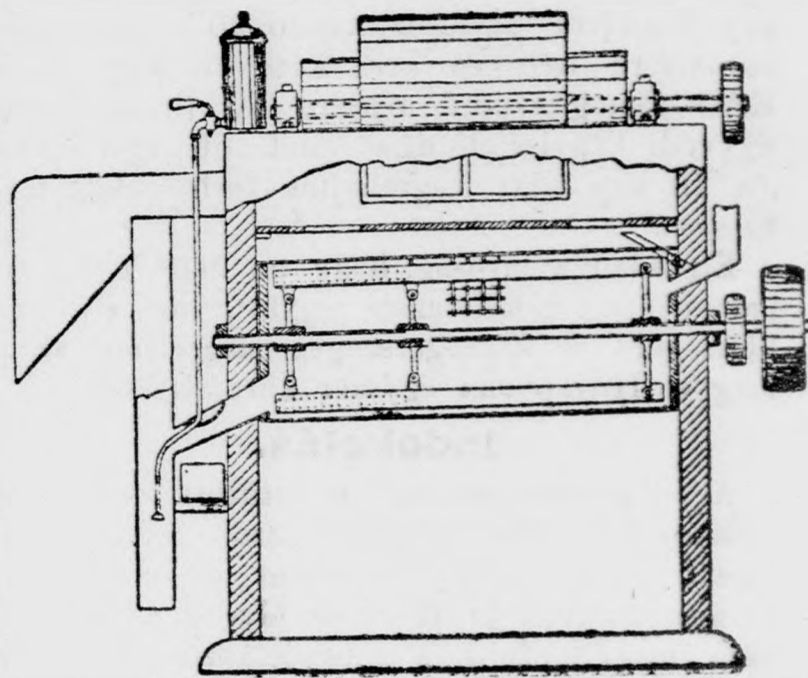
Kreisler Miksa

okl. gépész, gőzmalomtulajdonos

Keszthely.

Ajánlja szabadalmazott, egyesített gabonakoptató, kefélő- és mosógép gabonatisztítóját, mely egyesíti magában mindazon követelményeket, amit egy kifogástalanul működő ilyenmű gabonatisztító géptől várunk.

A tisztító-gép nagy előnye rendkívüli könnyűjárása, nagy munkagyőzése, erő, szolid, legmodernebb kivitele, acéltengely és gyűrűs kenésű perselyekkel, száraz lucfenyő és keményfából tetszetős malomdísz.

A tisztító-gép a buza hasadékaiból kefélés által alaposan eltávolítja a felsőhántrészeket, a buzát szükség szerint permetezi, sőt meg is mossa. Nem smirgli köpenyes és nem tőri a szemet még akkor sem, ha a zsúróban a buza fogytán van, mert a 9 verőacélköpenytől távol lévén, csak a buza hegyet és a földgöngyöt támaszja meg s éppen ezért kevés hajtóerő szükséges. A gép működésben megtekinthető a balatonszentgyörgyi gőzmalomban. — A tisztító-gép leírását és egyéb felvilágosítást szívesen megküldöm.

Kreisler Miksa, Keszthely.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér!
Gyökeres oltványok ezre 140 korona,
Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegye ház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre**, **koksra** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

KEGYELET

disztemetkezési vállalat
a vármegyeház átellenében
ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:

fa- és érckoporsókat, sirkeresz-
teket, sirkoszorúkat, kész halotti
ruhákat, művirágokat, s minden a
temetkezéshez szükséges cikkeket
nagy választékban.

Elvállal:

egyszerű és disztemetkezéseket,
vidékre hullaszállítást és átszállí-
tást a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szíves pártfogást kérnek:

Lendvay László,
Siposs János, Lendvay Pál,
asztalos mesterek.

M-i-t? -- „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle“ Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tar-
talmaz.

809/1909 tkvi szám.

Hirdetmény.

Szentpéterföld község telekkönyve az urbéri legelő felosztása következté-
ben az 1869. évi 2579. és 1880. évi 20326. számú szabályrendeletekhez
képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre
az 1886: XXIX. az 1889: XXVIII. és az 1891: XVI. t. cikkek a tényleges
birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892: XXIX. tc. cikkben
szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan
foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás
a nevezett községben **1909. évi május 3-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy
meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni
észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a felosztott legelőnek
telekkönyvi bejegyzése után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű
harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre
nézve okodatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kikül-
döttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek
meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telek-
könyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886:
XXIX. tc. 15—18. és az 1889: XXXVIII. tc. 5. 6. 7. és 9-ai értelmében
szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött
előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos
az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog
bekebelezéséhez engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton
nem érvényesíthetik; és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is
elesnek; és

4. azok kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálog-
jog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az
új bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak
törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kikül-
dött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményé-
től elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1909 évi február 1-én.

Rutich,
kir. törvényszéki bíró.

A Zalaegerszegi Szövetkezeti Önségélyző Egylet

31-ik csoport mérleg-számlája.

Vagyon.

Teher.

Fkvi lapsz.		K	f	K	f	Fkvi lapsz.		K	f	K	f
10	Pénztár számla			3952	67	1	Betét számla	258232	50		
4	Kötvény számla visszafizettetett	131585	50	8901	60		visszafizettetett	15850	—	242382	50
5	Elismervény számla visszafizettetett	64297	60				Hátralék			43799	50
9	Folyó számla ennek kamatai	219116	37	59586	60	9	3669 törzsbetét után à 78 K			286182	—
39	Tartalékalap ennek kamatai	13830	78			9	Folyó számla ennek kamatai	239339	82	14822	02
17	Hátralék: a) betét b) kamat c) rendbirság	1611	56	234687	63	39	Tartalékalap ennek kamatai	16	156	128	92
14	Előleg: perköltség Letét ennek kamatai	128	92			18	Átmeneti kamat				195
		43799	50				Osztalék				26142
		18881	60	66229	28						33
		3548	18	129	92						
		80000	—								
		1152	25	81152	25						
				568422	25						
										568422	25

Dr Berger Béla sk.,
vezérigazgató.

Fenyvesi Ferenc sk.,
könyvelő.

Heincz János sk.,
pénztárnok.

Jelen zárszámadás és mérleg a zalaegerszegi szövetkezeti önségélyző egylet fő- és mellékkönyveivel összehasonlítván, a létező
vagyon leltározatván, azt mindenben kifogástalannak és a valódi tényállással megegyezőnek találtuk.

Zalaegerszeg, 1909 január hó 30-án.

Udvardy Vince sk.,
f.-b. tag.

Büchler Jakab sk.,
f.-b. tag.

Heinrich Lipót sk.,
f.-b. tag.